

Іванченко Владислав Юрійович

Студент 1-го курсу факультету соціології та права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чепульченко Т.О.

Кандидат юридичних наук, доцент ФСП НТУУ «КПІ»

ІДЕЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Після утвердження Україною незалежності відбулося відродження ліберально-демократичної традиції у вітчизняному конституціоналізмі, ідея демократичної, правової держави стала однією з головних частин української державницької ідеології. Але, на жаль, Конституція, яка проголошує Україну демократичною, правовою державою, відображає скоріше бажаний стан, а ніж реальний. Ми вважаємо, що в нашій країні створені лише передумови для втілення цієї концепції у реальне життя.

Візьмемо досвід розвинутих демократичних держав. Тут стає зрозуміло, що сам процес становлення правової держави складний та довготривалий, і звісно, ніяк не може проходити без демократичного законодавства. Не можна сказати, що Україна не йде до статусу «Правової Держави». Звісно, за майже двадцять років, що минули від прийняття Декларації про державний суверенітет, в Україні відбулися значні позитивні зміни у бік формування правової держави. На жаль, цього не достатньо при порівнянні з державами, в яких демократія знаходиться на вищому рівні. Треба виділити ті фактори та причини, які гальмують процес становлення справжньої демократії.

Поглянемо які в Україні взаємовідносини між народом та владою. На жаль, на відміну від Європи, у нас не дуже поважають Закон, Конституцію, Людину. Так само можна сказати й про владу. Вона не керується інтересами народу, не дбає про нього, а дбає про свої власні інтереси. Візьмемо приклад: «Мешканець демократично розвинутої країни буде відноситись до чиновницького апарату з повагою, чиновника вважатиме «службою народу», а натомість чиновник розуміє свою залежність і намагається не втратити свого місця. І він сам зацікавлений в допомозі рядовому громадянину». А в теперішній Україні не держава існує для громадянина, а скоріше громадянин для держави. Це зовсім не демократично.

Також, досить важливим фактором формування правової держави є рівень правової культури та правосвідомості громадян України, та й всього суспільства в цілому. Якщо людина буде знати свої права та поважати права інших людей, то це значний вклад не просто в культуру населення, а й вклад в розвиток самої держави, адже держава без культури - не держава. Знання права в народі, його виконання та повага до нього є необхідними умовами для будови правової держави.

При цьому потрібно забезпечити верховенство права, оскільки багато підзаконних нормативно-правових актів (розпорядження, інструкції) в нашій країні досить часто приймають незаконно і в деякій мірі паралізують його.

В той самий час побудова правової держави має дедалі більшу перспективу, європейські прагнення України імперативно вимагають проведення відповідної політики й імплементації та розвитку на національному ґрунті демократичних норм і цінностей, притаманних державам Європейського Союзу [1, с. 212]. Точкою опору в цьому стало прийняття України до Ради Європи в 1995 році. Взагалі в 1995-му році Україна стала на шлях змін, основою яких стало вдосконалення конституційного законодавства, адміністративна, судова реформи, реформа в органах місцевого самоврядування, та й

політична реформа в цілому, а прийняття Конституції в 1996-му ще більше удосконалило законодавство України як правової держави. В червні 1998-го року Президент затвердив указом стратегію інтеграції України до ЄС. В 1995-му році Кабінет Міністрів затвердив концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Концепція адаптації українського законодавства до законодавства ЄС, полягає у наближенні до європейської правової системи, а це натомість забезпечить розвиток активності українських громадян у всіх сферах громадського життя. Також це передбачає зміну і української правової системи та підведення її під європейські стандарти.

Україна спільно з Євросоюзом, керуючись положеннями УПС і наступних документів, здійснила низку конкретних заходів, спрямованих на формування вітчизняного правового поля згідно з європейськими стандартами. З боку Брюсселя Україні надавалася як консультативна, так і організаційна й фінансова допомога. У рамках програми ТАСІС ще 1997 року засновано Українсько-Європейський консультативний центр з питань законодавства (UEPLAC). Його діяльність була спрямована на допомогу українським законодавчим і виконавчим органам влади в ухваленні нормативно-правових актів, які відповідали б європейським критеріям і вимогам СОТ [2, с. 2–4].

Але Україна все ж таки не змогла виконати частину зобов'язань перед Європою. Багато законопроектів внесено на розгляд, але вони вже декілька років чекають на свою чергу. Пріоритетними є справи соціального, культурного характерів та справи, які стосуються прав і свобод людини.

Ще одним чинником реформи правової системи України є її участь у конвенціях, які проводить Рада Європи, і знову ж, тут постає проблема: проаналізувавши кількість угод, договорів та актів стосовно прав і свобод людини, то виходить приблизне число 170 [3, с. 25]. Делегація України поставила свій підпис лише на чверті цих документів. Таке положення не сприяє становленню правової держави.

Саме з цими труднощами належить зіткнутись Україні на шляху створення справжньої демократичної, правової та соціальної держави. І вже багато зроблено, а ще більше належить зробити для остаточного вирішення цього питання. Отже, Україну поки що не можна назвати повноцінною демократичною, правовою, соціальною державою, але політика української влади з самого початку незалежної України в цілому є вірною, її ідея полягає в зближенні з Європою, перейняття її правового кодексу, людських свобод і цінностей. Але й при всьому цьому не слід забувати, що ми українці і повинні в першу чергу дбати про свою країну, в її благо, і ніколи не забувати про свою Батьківщину.

Список використаних джерел:

1. Філоненко Р. Ю. Демократизація українського суспільства як складова процесу європейської інтеграції України // Політологічний вісник – 28. – К. – 2007. – С. 212.
2. Кудряченко А. І. Європейський вибір України: досягнення, виклики та перспективи // Віче. – 2009. – № 16.
3. Чебаненко О., Ковріженко Д. Основні результати і проблеми виконання плану дій Україна – ЄС: У контексті розбудови демократії та втілення в життя принципу верховенства права // Політика і час. – 2007. – № 3. – С. 25.